קטו א לֹא לָנוּ יְהוָה׳ לֹא לָנוּ כִּי לִשְׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ:
ב לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם: ג וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם
כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: ד עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: ה פֶּה לָהֶם וְלֹא
יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: ו אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן:
ז יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: ח כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם
כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם: ט יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיהוָה׳ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: י בֵּית
אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיהוָה׳ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יא יִרְאֵי יְהוָה׳ בִּטְחוּ
בַיהוָה׳ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יב יְהוָה׳ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית

שימוש תהלים

להתוכח עם המינים

לא לנו (קטו, א): [שימוש תהלים לפרק קטו] זה המזמור הוא טוב בבואך להתוכח בדת נגד עובדי ע"ג.

זוהר תהלים

ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ - אֵלּוּ הַגְּבָרִים יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלּוּ הַנָּשִׁים מִשּׁוּם שֶׁזְּכָרִים צְרִיכִים לְהִתְבָּרֵךְ בַּתְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ נָשִׁים

ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ וְגוֹ' (קטו, יב): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלג.)] וַיְבָרֲכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמוֹר. רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קטו) ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְגוֹ'. ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ - אֵלּוּ הַגְּבָרִים. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלּוּ הַנָּשִׁים. מִשּׁוּם שֶׁזְּכָרִים צְרִיכִים לְהִתְבָּרֵךְ בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כָּךְ נָשִׁים, וְנָשִׁים לֹא מִתְבָּרְכוֹת אֶלָּא מִבִּרְכַּת הַזְּכָרִים, שֶׁכְּשֶׁזְּכָרִים מִתְבָּרְכִים, אָז מִתְבָּרְכוֹת הַנָּשִׁים. וְאִם תֹּאמַר מִזֶּה שֶׁכָּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ, שֶׁצָּרִיךְ לְכַפֵּר עָלָיו בַּתְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ עַל בֵּיתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁמִּתְבָּרֵךְ מִמֶּנּוּ. בֹּא רְאֵה שֶׁנָּשִׁים לֹא מִתְבָּרְכוֹת אֶלָּא רַק מִגְּבָרִים, שֶׁכְּשֶׁמִּתְבָּרְכִים אֵלּוּ בַּתְּחִלָּה, וּמִבִּרְכָה זוֹ מִתְבָּרְכוֹת. אֶלָּא בַּמֶּה בֵּאַרְנוּ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל? אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן תּוֹסֶפֶת בְּרָכוֹת לַזָּכָר שֶׁנּוֹשֵׂא, מִשּׁוּם שֶׁמִּתְבָּרֵכֶת מִמֶּנּוּ הָאִשָּׁה, וְכֵן בְּכָל מָקוֹם נוֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תּוֹסֶפֶת בְּרָכוֹת לַזָּכָר שֶׁנּוֹשֵׂא, מִשּׁוּם שֶׁמִּתְבָּרֵךְ [ממנו אשתו, וכן בכל מקום נותן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנשא כדי שתתברך ממנו הנקבה] מֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת הַבְּרָכוֹת. כֵּיוָן שֶׁנִּשָּׂא הָאָדָם, נוֹתֵן לוֹ שְׁנֵי חֲלָקִים, אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לִנְקֵבָתוֹ, וְהוּא נוֹטֵל הַכֹּל - חֶלְקוֹ וְחֵלֶק נְקֵבָתוֹ.

ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ - אֵלֶּה הַגְּבָרִים שֶׁהָיוּ עוֹלִים בַּחֶשְׁבּוֹן בַּמִּדְבָּר וְהַקָּבָּ"ה מְבָרֵךְ אוֹתָם וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם בְּכָל זְמַן

ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ וְגוֹ' (קטו, יב): [זוהר במדבר פ'

יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן: יג יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְהוָה הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים:

זוהר תהלים

במדבר (דף קי"ז:)] רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים קטו) ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית וְגוֹ'. ה' זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ - אֵלֶּה הַגְּבָרִים, שֶׁהָיוּ עוֹלִים בַּחֶשְׁבּוֹן בַּמִּדְבָּר, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְבָרֵךְ אוֹתָם וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם בְּכָל זְמַן. בֹּא רְאֵה, מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁבַח חֲבֵרוֹ, שֶׁל בָּנָיו, אוֹ שֶׁל מְמוּנוֹ - צָרִיךְ לְבָרְכוֹ וּלְהוֹדוֹת עָלָיו בִּבְרָכוֹת. מִנַּיִן לָנוּ? מִמֹּשֶׁה, שֶׁכָּתוּב (דברים א) וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב. אַחַר כָּךְ מַה כָּתוּב? ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וְגוֹ'. שְׁתֵּי בְּרָכוֹת הָיוּ: אַחַת - ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם, הֲרֵי אַחַת. אַחַר כָּךְ - וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם. לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, בְּרָכוֹת עַל בְּרָכוֹת. וְאִם הוּא מוֹנֶה אֶת שֶׁבַח חֲבֵרוֹ וְלֹא מוֹדֶה עָלָיו בְּרָכוֹת - הוּא נִתְפָּס בַּתְּחִלָּה מִלְּמַעְלָה. וְאִם הוּא מְבָרֵךְ אוֹתוֹ - הוּא מִתְבָּרֵךְ מִלְּמַעְלָה. וְהַבְּרָכָה צָרִיךְ לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּעַיִן טוֹבָה, וְלֹא בְּעַיִן רָעָה. וּבַכֹּל רוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אַהֲבַת הַלֵּב. וּמַה מִּי שֶׁמְּבָרֵךְ אֶת חֲבֵרוֹ, רוֹצֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיְּבָרֵךְ אוֹתוֹ בְּעַיִן טוֹבָה, בְּלֵב טוֹב - מִי שֶׁמְּבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ עַיִן טוֹבָה וְלֵב טוֹב וְאַהֲבַת הַלֵּב. בִּגְלַל זֶה, (שם ו) וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגוֹ'.

יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעָם בְּעַיִן טוֹבָה וּבְלֵב טוֹב

בֹּא רְאֵה, הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ, אֵין הַבְּרָכָה שֶׁלְּמַעְלָה שׁוֹרָה עַל דָּבָר שֶׁנִּמְנֶה. וְאִם תֹּאמַר, יִשְׂרָאֵל אֵיךְ נִמְנוּ? אֶלָּא כֹּפֶר לָקַח מֵהֶם, וַהֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ, וְהַחֶשְׁבּוֹן לֹא הָיָה עַד שֶׁנֶּאֱסַף כָּל אוֹתוֹ הַכֹּפֶר וְעָלָה לַחֶשְׁבּוֹן. וּבַתְּחִלָּה מְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל, אַחַר כָּךְ מוֹנִים אוֹתוֹ כֹּפֶר, אַחַר כָּךְ חוֹזְרִים וּמְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכִים בַּתְּחִלָּה וּבַסּוֹף, וְלֹא עוֹלָה בָהֶם מַגֵּפָה. לָמָּה הַמַּגֵּפָה עוֹלָה בְּמִנְיָן? אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁבִּרְכָה לֹא שׁוֹרָה בְּמִנְיָן. כֵּיוָן שֶׁמִּסְתַּלֶּקֶת הַבְּרָכָה, הַצַּד הָאַחֵר שׁוֹרָה עָלָיו, וְיָכוֹל לְהִנָּזֵק. בִּגְלַל זֶה בְּמִנְיָן לוֹקְחִים כֹּפֶר וּפִדְיוֹן, לְסַלֵּק אוֹתוֹ מֵהֶם. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלּוּ הַנָּשִׁים, שֶׁלֹּא עוֹלוֹת בַּמִּנְיָן. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעָם בְּעַיִן טוֹבָה וּבְלֵב טוֹב וּבְאַהֲבַת הַלֵּב. אֶת בֵּית אַהֲרֹן - כָּךְ גַּם הַנָּשִׁים (שלהם), שֶׁמִּתְבָּרְכוֹת בַּבְּרָכָה (שלהם).

חֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בִּרְכוֹת הָעוֹלָם

יְבָרֵךְ יִרְאֵי ה' - אֵלֶּה הֵם הַלְוִיִּם, וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים, כִּי הֵם יְרֵאִים מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים - אַף עַל גַּב שֶׁלֹּא עוֹלִים בַּמִּנְיָן. בֹּא רְאֵה, לֹא נִמְצָא מִנְיָן בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְבָּרְכוּ בוֹ כְּמִנְיָן זֶה, שֶׁמִּנְיָן זֶה לְהִתְבָּרֵךְ הָיָה, וּלְהַשְׁלִים שְׁלֵמוּת הָעוֹלָמִים הָיָה, וּבְמָקוֹם שֶׁהַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת נִמְנוּ, שֶׁכָּתוּב בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בִּרְכוֹת הָעוֹלָם, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא זִיו לָעוֹלָם. וְעַל זֶה נִקְרָא חֹדֶשׁ זִי"ו, שֶׁהַזִּיו שֶׁל הַכֹּל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים קלד) יְבָרֶכְךָ ה' מִצִּיּוֹן, וְהַכֹּל דָּבָר אֶחָד, וְכָתוּב (שם קלג) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגוֹ'.